

Identifying Key Factors in Financial Decision-Making of Knowledge-Based Company Managers

1. Mohammad Hossein Fazeli Nia^{ID}: Department of Accounting, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

2. Alireza Nourbakhsh Zadeh^{ID*}: Department of Financial Management, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. Email: nourbakhsh.zadeh.ali@yahoo.com (Corresponding Author)

Article history

Received: 28 January 2024

Revised: 02 March 2024

Accepted: 14 March 2024

Published: 09 April 2024

Abstract:

This study aimed to identify key factors influencing the financial decision-making of managers in knowledge-based companies. This study was conducted using a qualitative approach and inductive content analysis. Data were collected through semi-structured interviews with 22 managers of knowledge-based companies based in Tehran. Participants were selected using purposive sampling, and data collection continued until theoretical saturation was reached. The collected data were analyzed using NVivo software through three coding stages: open, axial, and selective coding. The results revealed that financial decision-making in knowledge-based companies is influenced by four main categories: individual factors, organizational factors, environmental factors, and financial strategies. Individual factors included financial literacy, managerial experience, and psychological traits of managers. Organizational factors encompassed organizational structure, human resources, financial culture, and IT infrastructure. Environmental factors comprised economic conditions, financial regulations, and market competition. Financial strategies included financing policies, risk management, and financial planning. The findings indicate that financial decision-making in knowledge-based companies is influenced by a complex set of factors. Understanding these factors can help managers make more informed and effective financial decisions. Enhancing financial literacy among managers, developing financial infrastructure, and improving regulatory support for knowledge-based companies are key strategies for improving financial decision-making in these companies.

Keywords: Financial decision-making, knowledge-based companies, qualitative analysis, organizational factors, financial strategies

Extended Abstract

Introduction

Financial decision-making is a fundamental aspect of management in knowledge-based companies, significantly impacting their performance, sustainability, and growth. These companies, driven by innovation and technology, face unique financial challenges due to their reliance on intellectual capital rather than tangible assets (Robinson & Sensoy, 2021). Unlike

Citation: Fazeli Nia, M. H., & Nourbakhsh Zadeh, A. (2024). Identifying Key Factors in Financial Decision-Making of Knowledge-Based Company Managers. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 2(1), 1-10.

traditional enterprises, knowledge-based companies operate in rapidly evolving environments where uncertainty, high-risk investments, and market fluctuations influence financial strategies (Kerr et al., 2014). As a result, financial decision-making in these firms is a complex process influenced by various internal and external factors (Cumming & Vismara, 2017).

Previous research suggests that financial decision-making is shaped by a combination of individual, organizational, and environmental factors (Brinckmann et al., 2019). Individual factors, such as the financial literacy and psychological traits of managers, play a critical role in determining financial strategies (Holmes et al., 2010). Managers with extensive industry experience and strong financial knowledge are more likely to make informed and rational financial decisions (Hallen & Eisenhardt, 2012). Additionally, risk tolerance and financial self-confidence influence investment choices and funding preferences (Fraser et al., 2015).

Organizational factors also contribute to financial decision-making. The structure of the company, internal financial controls, corporate culture, and human resources all affect financial choices (Davila et al., 2015). Firms with flexible financial structures and strong financial reporting mechanisms are better equipped to navigate economic fluctuations and optimize financial planning (Vanacker et al., 2017). Furthermore, the presence of an experienced financial team and access to accurate financial data enhance decision-making capabilities (Kotha et al., 2018).

Beyond internal factors, financial decision-making in knowledge-based companies is also shaped by external influences, including economic conditions, regulatory frameworks, and market competition (Gompers & Lerner, 2004). Economic volatility, inflation rates, and government policies play a critical role in shaping financial strategies (Autio & Rannikko, 2016). Research indicates that companies operating in highly volatile markets tend to adopt conservative financial strategies to mitigate risks (Cassar, 2004). Additionally, financial regulations and access to government support significantly affect the financing choices available to these companies (Block et al., 2018).

Given the complexity of financial decision-making in knowledge-based firms, a deeper understanding of the key factors influencing this process is essential. The purpose of this study is to identify and analyze the core factors affecting the financial decision-making of managers in knowledge-based companies. By exploring individual, organizational, and environmental influences, this research aims to provide insights that can enhance financial decision-making and support the sustainable growth of knowledge-based enterprises.

Methods and Materials

This study employed a qualitative research approach using inductive content analysis to explore the key factors influencing financial decision-making in knowledge-based companies. The data were collected through semi-structured interviews with 22 managers of knowledge-based companies based in Tehran. Participants were selected using purposive sampling, ensuring that they had substantial experience in financial decision-making within their respective companies. The interviews continued until theoretical saturation was reached, meaning no new insights emerged from additional participants.

Data were collected through face-to-face and virtual interviews, with each session lasting approximately 45 to 60 minutes. The interview questions were designed based on theoretical frameworks and previous studies and were refined during the research process as necessary. All interviews were recorded with the informed consent of participants and transcribed verbatim for analysis.

The collected data were analyzed using **NVivo** software. A three-stage coding process was employed, consisting of open coding, axial coding, and selective coding. In the open coding phase, key concepts were extracted from the interview

transcripts. In the axial coding phase, these concepts were grouped into categories based on thematic similarities. Finally, in the selective coding phase, overarching themes were identified, representing the core factors influencing financial decision-making in knowledge-based companies. To ensure the reliability and validity of the analysis, peer reviews and participant validation were conducted.

Findings

The findings of this study revealed that financial decision-making in knowledge-based companies is influenced by four main categories: individual factors, organizational factors, environmental factors, and financial strategies.

Individual factors were found to play a crucial role in shaping financial decisions. The financial literacy of managers was identified as a key determinant, influencing their ability to interpret financial data and assess investment risks. Additionally, managerial experience emerged as an important factor, with more experienced managers demonstrating greater confidence in financial decision-making. Psychological traits, including risk tolerance, financial self-confidence, and the ability to manage financial uncertainty, were also significant contributors to decision-making behaviors.

Organizational factors were another major influence on financial decision-making. The structure of the organization, including the degree of financial decentralization and the presence of financial control mechanisms, impacted the decision-making process. Companies with well-defined financial reporting systems and integrated financial technologies exhibited more strategic and data-driven financial decisions. Furthermore, human resource capabilities, particularly the expertise of financial teams and access to professional financial consultants, were identified as critical enablers of effective decision-making.

Environmental factors were also found to be highly influential in shaping financial strategies. Economic conditions, such as market fluctuations, inflation, and exchange rate instability, created significant challenges for financial planning. Government regulations, including tax policies and financial reporting requirements, played a crucial role in determining the financial behaviors of knowledge-based companies. Additionally, competitive pressures from rival firms and the pace of technological advancements forced managers to adopt adaptive and innovative financial strategies.

Financial strategies emerged as the fourth major category, encompassing various approaches to financing, risk management, and financial planning. The study found that managers relied on a mix of funding sources, including venture capital, government grants, bank loans, and crowdfunding, depending on their financial needs and market conditions. Risk management practices varied across firms, with some companies implementing advanced financial modeling and predictive analytics to mitigate uncertainties. Long-term financial planning, including scenario analysis and strategic forecasting, was also a common practice among managers seeking to enhance financial stability and business growth.

Discussion and Conclusion

The findings of this study highlight the complex interplay of individual, organizational, and environmental factors in shaping financial decision-making in knowledge-based companies. The role of financial literacy and managerial experience underscores the importance of continuous education and professional development for business leaders. Enhancing financial knowledge and risk assessment capabilities can significantly improve the quality of financial decisions and investment strategies.

Organizational factors, particularly financial infrastructure and human resource capabilities, were identified as key determinants of financial decision-making effectiveness. The adoption of integrated financial management systems and the

recruitment of skilled financial professionals can enhance decision-making accuracy and efficiency. Organizations that prioritize financial transparency and accountability are better positioned to navigate financial uncertainties and achieve long-term stability.

The impact of environmental factors on financial decision-making underscores the need for adaptive financial strategies. Given the dynamic nature of economic conditions and regulatory frameworks, managers must remain agile in their financial planning and risk management approaches. Strengthening financial resilience through diversified funding sources and strategic alliances can mitigate the effects of market volatility and regulatory changes.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

شناسایی مؤلفه‌های کلیدی در تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکتهای دانش‌بنیان

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۸ بهمن ۱۴۰۲

تاریخ بازنگری: ۱۲ اسفند ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۲۴ اسفند ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۲۱ فروردین ۱۴۰۳

۱. محمدحسین فاضلی‌نیا¹: گروه حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۲. علیرضا نوربخش‌زاده²: گروه مدیریت مالی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. ایمیل: nourbakhsh.zadeh.ali@yahoo.com (نویسنده مسئول)

چکیده

این پژوهش با هدف شناسایی مؤلفه‌های کلیدی تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکتهای دانش‌بنیان انجام شد. این پژوهش با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوای استقرایی انجام شد. داده‌ها از طریق مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۲۲ مدیر شرکتهای دانش‌بنیان مستقر در تهران گردآوری شد. نمونه‌گیری به روش هدفمند انجام شد و تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. داده‌های به‌دست‌آمده با استفاده از نرم‌افزار NVivo تحلیل شد و کدگذاری در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکتهای دانش‌بنیان تحت تأثیر چهار مقوله اصلی قرار دارد: عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی و استراتژی‌های مالی. عوامل فردی شامل دانش مالی، تجربه مدیریتی و ویژگی‌های روان‌شناختی مدیران بود. عوامل سازمانی شامل ساختار سازمانی، منابع انسانی، فرهنگ مالی و زیرساخت‌های فناوری اطلاعات بود. عوامل محیطی شامل شرایط اقتصادی، قوانین و مقررات مالی و رقابت در بازار بود. استراتژی‌های مالی نیز شامل سیاست‌های تأمین مالی، مدیریت ریسک و برنامه‌ریزی مالی بود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که تصمیم‌گیری مالی در شرکتهای دانش‌بنیان تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل پیچیده قرار دارد که شناخت آن‌ها می‌تواند به مدیران در اتخاذ تصمیمات آگاهانه و اثربخش کمک کند. تقویت سواد مالی مدیران، توسعه زیرساخت‌های مالی و بهبود قوانین حمایتی برای شرکتهای دانش‌بنیان از جمله راهکارهایی است که می‌تواند به بهبود تصمیم‌گیری‌های مالی این شرکت‌ها کمک کند.

کلیدواژه‌گان: تصمیم‌گیری مالی، شرکتهای دانش‌بنیان، تحلیل کیفی، عوامل سازمانی، استراتژی‌های مالی

شیوه استناددهی: فاضلی‌نیا، محمدحسین، و نوربخش‌زاده، علیرضا. (۱۴۰۳). شناسایی مؤلفه‌های کلیدی در تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکتهای دانش‌بنیان. حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی، ۲(۱)، ۱-۱۰.

شرکت‌های دانش‌بنیان به عنوان یکی از ارکان اصلی توسعه اقتصادی در جوامع نوین، نقش مهمی در افزایش بهره‌وری، نوآوری و رقابت‌پذیری دارند. این شرکت‌ها که بر پایه فناوری‌های نوین و دانش تخصصی فعالیت می‌کنند، نیازمند تصمیم‌گیری‌های مالی دقیق و بهینه هستند تا بتوانند در محیط‌های پویای اقتصادی و فناورانه به موفقیت دست یابند (Robinson & Sensoy, ۲۰۲۱). تصمیم‌گیری مالی مدیران در این شرکت‌ها تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل پیچیده از جمله شرایط اقتصادی، منابع مالی، ساختار سازمانی و ویژگی‌های فردی مدیران قرار دارد (Kerr et al., ۲۰۱۴). درک این عوامل و شناخت مؤلفه‌های کلیدی تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری مالی در شرکت‌های دانش‌بنیان می‌تواند به مدیران و سیاست‌گذاران در جهت‌گیری‌های مناسب و تدوین راهبردهای مالی مؤثر کمک کند (Cumming & Vismara, ۲۰۱۷).

تصمیم‌گیری مالی یکی از ارکان کلیدی مدیریت در شرکت‌های دانش‌بنیان محسوب می‌شود که بر عملکرد و پایداری کسب‌وکار تأثیر بسزایی دارد (Brinckmann et al., ۲۰۱۹). این نوع شرکت‌ها به دلیل ماهیت فناورانه و ریسک‌های ذاتی، با چالش‌های متعددی در تصمیمات مالی خود مواجه‌اند (Colombo & Grilli, ۲۰۱۳). مطالعات نشان داده‌اند که تفاوت‌های فردی مدیران، ساختارهای سازمانی و شرایط اقتصادی و قانونی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر این تصمیمات هستند (Drover et al., ۲۰۱۷).

ویژگی‌های فردی مدیران از جمله دانش مالی، تجربه مدیریتی و سطح ریسک‌پذیری آن‌ها بر نحوه تصمیم‌گیری مالی تأثیرگذار است (Holmes et al., ۲۰۱۰). تحقیقات نشان داده است که مدیرانی که تجربه بیشتری در صنعت دارند، تصمیمات مالی دقیق‌تری اتخاذ می‌کنند، زیرا دانش آن‌ها از فرصت‌ها و تهدیدهای موجود بیشتر است (Hallen & Eisenhardt, ۲۰۱۲). همچنین، سواد مالی مدیران در استفاده از ابزارهای مالی و تحلیل داده‌های مالی نقش مهمی در اتخاذ تصمیم‌های آگاهانه دارد (Lerner et al., ۲۰۱۵). مطالعات دیگر نشان داده‌اند که اعتمادبه‌نفس مالی مدیران بر سطح ریسک‌پذیری و نحوه تخصیص منابع مالی تأثیر می‌گذارد (Fraser et al., ۲۰۱۵).

عوامل سازمانی نیز در شکل‌گیری تصمیمات مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان نقش حیاتی دارند (Davila et al., ۲۰۱۵). ساختار سازمانی، سیستم‌های کنترل داخلی، فرهنگ سازمانی و منابع انسانی از جمله مهم‌ترین این عوامل هستند (Vanacker et al., ۲۰۱۷). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سازمان‌هایی با ساختارهای مالی انعطاف‌پذیر، توانایی بیشتری در انطباق با تغییرات محیطی و مدیریت بهتر منابع مالی دارند (Kotha et al., ۲۰۱۸). علاوه بر این، وجود یک تیم مالی توانمند و دسترسی به داده‌های مالی دقیق و به‌روز، کیفیت تصمیم‌گیری‌های مالی را بهبود می‌بخشد (Knockaert et al., ۲۰۱۵).

محیط اقتصادی و قانونی نیز تأثیر زیادی بر تصمیمات مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان دارد (Gompers & Lerner, ۲۰۰۴). نوسانات اقتصادی، نرخ تورم، سیاست‌های دولتی و میزان حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان از جمله عواملی هستند که مدیران در تصمیمات مالی خود مدنظر قرار می‌دهند (Autio & Rannikko, ۲۰۱۶). مطالعات نشان داده‌اند که در کشورهایی با نوسانات اقتصادی بالا، مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان مجبور به اتخاذ تصمیمات محافظه‌کارانه‌تر در حوزه مالی هستند (Cassar, ۲۰۰۴). علاوه بر این، قوانین و مقررات مالیاتی و میزان دسترسی به تسهیلات مالی نیز بر تصمیم‌گیری‌های مالی مدیران تأثیرگذار است (Block et al., ۲۰۱۸).

تأمین مالی یکی از مهم‌ترین حوزه‌های تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان محسوب می‌شود (Bertoni et al., ۲۰۱۱). این شرکت‌ها به دلیل ماهیت نوآورانه و عدم برخورداری از دارایی‌های فیزیکی ملموس، اغلب با چالش‌هایی در جذب سرمایه‌گذاران مواجه‌اند (Cosh et al., ۲۰۰۹). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سرمایه‌گذاری خطرپذیر یکی از روش‌های اصلی تأمین مالی برای این شرکت‌ها است، زیرا امکان تأمین سرمایه لازم برای رشد و توسعه را فراهم می‌کند (Gompers & Lerner, ۲۰۰۱). علاوه بر این، مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان در تصمیمات تأمین مالی خود باید میان روش‌های تأمین مالی مختلف از جمله سرمایه‌گذاری فرشته، وام‌های بانکی و تأمین مالی جمعی تعادل برقرار کنند (Hellmann et al., ۲۰۰۸).

مدیریت ریسک مالی یکی دیگر از ابعاد مهم تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان است (Sapienza et al., ۲۰۰۳). مطالعات نشان داده‌اند که این شرکت‌ها به دلیل ماهیت فناورانه و تغییرات سریع بازار، در معرض ریسک‌های متعددی قرار دارند که شامل ریسک بازار، ریسک نقدینگی و ریسک عملیاتی است (Bocken, ۲۰۱۵). برای مدیریت این ریسک‌ها، مدیران باید از روش‌های تحلیل مالی پیشرفته و ابزارهای مدیریت ریسک استفاده کنند (Cumming, ۲۰۰۸). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که استفاده از فناوری‌های مالی و تحلیل داده‌های بزرگ می‌تواند به بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری مالی و کاهش ریسک‌ها کمک کند (Zott & Amit, ۲۰۰۷).

یکی از دیگر چالش‌های پیش روی مدیران در تصمیم‌گیری مالی، ارزیابی و تخصیص منابع مالی است (Mason & Harrison, ۲۰۰۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که شرکت‌های دانش‌بنیان به دلیل محدودیت منابع مالی، نیاز به راهبردهای مالی هوشمندانه دارند تا بتوانند رشد و توسعه پایدار را تضمین کنند (Hsu, ۲۰۰۷). تصمیمات مربوط به بودجه‌بندی، انتخاب پروژه‌های سرمایه‌گذاری و مدیریت نقدینگی از جمله حوزه‌های کلیدی در این زمینه هستند (Brush et al., ۲۰۰۱). در مجموع، تصمیم‌گیری مالی در شرکت‌های دانش‌بنیان تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل فردی، سازمانی و محیطی قرار دارد که شناخت آن‌ها می‌تواند به بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و افزایش عملکرد مالی این شرکت‌ها کمک کند (Shane & Venkataraman, ۲۰۰۰). هدف اصلی این مقاله، شناسایی و تحلیل مؤلفه‌های کلیدی تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان است.

روش پژوهش و مواد

مطالعه حاضر یک پژوهش کیفی است که با استفاده از رویکرد تحلیل محتوای کیفی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در تهران می‌باشد. مشارکت‌کنندگان به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و معیار انتخاب آنها، تجربه در حوزه تصمیم‌گیری مالی در شرکت‌های دانش‌بنیان بود. فرآیند نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت که در مجموع ۲۲ مشارکت‌کننده در این پژوهش حضور داشتند. برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. مصاحبه‌ها به صورت حضوری و مجازی انجام شد و هر مصاحبه به طور میانگین بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه به طول انجامید. سوالات مصاحبه بر اساس مبانی نظری و مطالعات پیشین طراحی گردید و در طی فرآیند پژوهش، در صورت نیاز، اصلاح و تکمیل شد. تمامی مصاحبه‌ها با رضایت آگاهانه مشارکت‌کنندگان ضبط و سپس به طور کامل پیاده‌سازی گردید. داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها با استفاده از نرم‌افزار NVivo تحلیل شد. روش تحلیل داده‌ها بر اساس کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام گردید. در ابتدا، مفاهیم کلیدی از متن مصاحبه‌ها استخراج شد و سپس این مفاهیم در قالب دسته‌بندی‌های مفهومی سازماندهی گردید. برای اطمینان از دقت و اعتبار تحلیل‌ها، از روش بازبینی همکاران و تأیید مشارکت‌کنندگان استفاده شد.

یافته‌ها

در این پژوهش کیفی، ۲۲ نفر از مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در تهران شرکت داشتند که همگی دارای تجربه کافی در زمینه تصمیم‌گیری مالی بودند. از این میان، ۱۷ نفر (۷۷.۳ درصد) مرد و ۵ نفر (۲۲.۷ درصد) زن بودند. از نظر سنی، میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۴۳ سال و در دامنه سنی ۳۵ تا ۵۵ سال قرار داشتند. در خصوص میزان تحصیلات، ۱۷ نفر (۷۷.۳ درصد) دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۵ نفر (۲۲.۷ درصد) نیز دارای مدرک دکتری بودند. شرکت‌کنندگان در زمینه تجربه شغلی به طور میانگین ۱۲ سال سابقه فعالیت در حوزه مدیریت مالی شرکت‌های دانش‌بنیان داشتند و حداقل سابقه کاری آنها در این حوزه ۷ سال و حداکثر ۲۰ سال بود. تمامی شرکت‌کنندگان از مدیران فعال در شهر تهران بودند و تجربه کافی در تصمیم‌گیری مالی در شرکت‌های دانش‌بنیان داشتند.

نتایج تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد که عوامل متعددی در تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان تأثیرگذار هستند که در قالب چهار مضمون اصلی شامل عوامل فردی، عوامل درون‌سازمانی، عوامل بیرونی (محیطی) و استراتژی‌ها و سیاست‌های مالی سازمان طبقه‌بندی شدند. اولین مضمون، عوامل فردی است که شامل پنج زیرمقاله می‌باشد. مشارکت‌کنندگان اشاره کردند که ویژگی‌های روان‌شناختی از قبیل میزان ریسک‌پذیری، اعتماد به نفس مالی، خوش‌بینی و بدبینی به آینده، و توانایی کنترل هیجانات به طور قابل توجهی در تصمیمات آنها نقش دارد. یکی از مصاحبه‌شوندگان در این خصوص گفت: «ریسک‌پذیری به ما اجازه می‌دهد فرصت‌ها را بهتر شناسایی کنیم، اما اگر ریسک بالا باشد، گاهی باید هیجانات را کنترل کرد تا از زیان‌های احتمالی جلوگیری شود.» همچنین ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از جمله سن، تحصیلات و تجارب قبلی مدیران، به عنوان عوامل اثرگذار مطرح شدند؛ همانطور که یک مدیر دیگر تأکید کرد: «مدیرانی که پیشینه تحصیلی مرتبط دارند یا دوره‌های تخصصی گذرانده‌اند، راحت‌تر تصمیمات مالی مهم را اتخاذ می‌کنند.»

در زمینه ویژگی‌های سازمانی نیز نتایج نشان داد ساختار و ویژگی‌های درون‌سازمانی تأثیر عمیقی بر تصمیم‌گیری‌های مالی دارد. زیرمقوله «منابع انسانی و مهارت‌ها» یکی از موارد مهم در این حیطة بود که شامل تخصص تیم مالی، مهارت تحلیل داده‌ها و حضور متخصصان هوش مصنوعی در شرکت‌ها می‌شود. به گفته یکی از مشارکت‌کنندگان: «هر اندازه تیم مالی به تحلیل داده‌ها و استفاده از فناوری مسلط‌تر باشد، تصمیم‌های ما دقیق‌تر و سریع‌تر خواهد بود.» علاوه بر این، انعطاف‌پذیری ساختار سازمانی، استقلال مالی واحدها و سیستم کنترل داخلی نیز به عنوان عوامل سازمانی مؤثر در تصمیم‌گیری‌ها مطرح شدند که از نگاه مدیران ضروری و حیاتی بود. برای مثال، یک مدیر اظهار داشت: «در شرکت ما واحدها در هزینه‌ها استقلال دارند و این باعث شده سریع‌تر بتوانند تصمیم بگیرند و به نیازهای فوری پاسخ دهند.»

بر اساس مصاحبه‌ها، عوامل محیط بیرونی از جمله شرایط اقتصادی، رقابت در بازار و الزامات قانونی، نقش بسیار مهمی در تصمیمات مالی ایفا می‌کنند. شرکت‌کنندگان تأکید داشتند که نوسانات اقتصادی و شرایط بازار، مدیران را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. یکی از مدیران توضیح داد: «ما دائماً باید شرایط اقتصادی کشور را رصد کنیم، نوسانات ارزی یا تغییرات سیاست‌های دولتی به سرعت بر تصمیمات مالی شرکت تأثیر می‌گذارد.» همچنین، فشار ناشی از رقابت بازار نیز در انتخاب رویکردهای نوآورانه مالی بسیار تأثیرگذار است؛ همان‌طور که یکی از مدیران توضیح داد: «در این حوزه، اگر رقبا از یک فناوری جدید استفاده کنند، ما مجبوریم سریع‌تر واکنش نشان دهیم و این فشار باعث می‌شود تصمیمات ما سریع‌تر گرفته شود.»

مضمون چهارم به استراتژی‌ها و سیاست‌های مالی سازمان اختصاص دارد که در آن سیاست‌های تأمین مالی، مدیریت ریسک مالی و برنامه‌ریزی مالی به عنوان مؤلفه‌های کلیدی شناسایی شد. در این راستا، اغلب شرکت‌کنندگان به اهمیت تدوین سیاست‌های تأمین مالی متنوع، مانند استفاده از سرمایه‌گذاری‌های مخاطره‌پذیر و جذب منابع دولتی اشاره کردند. یک مدیر در این رابطه بیان کرد: «استفاده از سرمایه‌گذاری خطرپذیر برای ما راهی است تا ریسک پروژه‌های نوآورانه را کاهش دهیم و به رشد سریع‌تر دست پیدا کنیم.» همچنین، مدیریت ریسک مالی و استفاده از فناوری برای ارزیابی و کاهش این ریسک‌ها از جمله موارد مهم مورد اشاره بود. یکی دیگر از مصاحبه‌شوندگان نیز اظهار داشت: «در شرایط نوسانات اقتصادی، استفاده از نرم‌افزارهای پیشرفته برای شناسایی زود هنگام ریسک‌ها برای ما حیاتی است.»

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که تصمیم‌گیری مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که در چهار مقوله اصلی شامل عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل محیطی و استراتژی‌های مالی سازمان دسته‌بندی شدند. یافته‌ها نشان داد که ویژگی‌های فردی مدیران از جمله دانش مالی، تجربه مدیریتی و سطح ریسک‌پذیری بر نحوه تصمیم‌گیری مالی آن‌ها تأثیرگذار است. این یافته‌ها با مطالعات پیشین همخوانی دارد که نشان داده‌اند مدیرانی که دانش مالی و سواد اقتصادی بالاتری دارند، در تصمیم‌گیری‌های مالی عملکرد بهتری دارند و تصمیمات آگاهانه‌تری اتخاذ می‌کنند (Robinson & Sensoy, 2021). همچنین، نقش ویژگی‌های شخصیتی و روان‌شناختی مدیران در فرآیند تصمیم‌گیری مالی تأیید شد که مشابه نتایج پژوهش‌هایی است که نشان داده‌اند ریسک‌پذیری و اعتمادبه‌نفس مالی مدیران تأثیر مستقیمی بر انتخاب‌های سرمایه‌گذاری و تأمین مالی آن‌ها دارد (Fraser et al., 2015).

یکی دیگر از یافته‌های کلیدی این پژوهش، نقش عوامل سازمانی در تصمیم‌گیری مالی مدیران بود. ساختار سازمانی، فرهنگ مالی، منابع انسانی و زیرساخت‌های فناوری به‌عنوان عوامل مهمی شناسایی شدند که کیفیت تصمیمات مالی مدیران را تحت تأثیر قرار می‌دهند. نتایج این مطالعه تأیید کرد که سازمان‌هایی با ساختارهای مالی انعطاف‌پذیر و فرهنگ مالی قوی، تصمیمات مالی دقیق‌تر و آگاهانه‌تری اتخاذ می‌کنند، یافته‌ای که با مطالعات قبلی همسو است (Davila et al., 2015). به‌علاوه، پژوهش‌های دیگر نشان داده‌اند که وجود یک تیم مالی توانمند و دسترسی به داده‌های دقیق و به‌روز، کیفیت تصمیم‌گیری مالی را افزایش می‌دهد (Knockaert et al., 2015). یافته‌های این مطالعه نیز نشان داد که شرکت‌هایی که دارای سیستم‌های مالی یکپارچه و گزارشگری مالی قوی هستند، در اتخاذ تصمیمات مالی موفق‌تر عمل می‌کنند.

عوامل محیطی از جمله شرایط اقتصادی، قوانین و مقررات، رقابت در بازار و فناوری‌های مالی نیز تأثیر قابل‌توجهی بر تصمیمات مالی مدیران داشتند. نتایج پژوهش نشان داد که نوسانات اقتصادی و تغییرات سریع در شرایط بازار، فشارهای قابل‌توجهی بر تصمیم‌گیری‌های مالی مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان وارد می‌کند. این یافته با مطالعاتی همسو است که نشان داده‌اند مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان در کشورهایی با نوسانات اقتصادی بالا، استراتژی‌های مالی محافظه‌کارانه‌تری اتخاذ می‌کنند (Cassar, 2004). علاوه بر

این، مشخص شد که قوانین و مقررات مالیاتی و میزان حمایت‌های دولتی از شرکت‌های دانش‌بنیان بر تصمیمات مالی مدیران تأثیر بسزایی دارد که این یافته نیز با مطالعات گذشته مطابقت دارد (Block et al., ۲۰۱۸).

نتایج همچنین نشان داد که استراتژی‌های مالی سازمان، از جمله سیاست‌های تأمین مالی، مدیریت ریسک مالی و برنامه‌ریزی مالی، نقش مهمی در فرآیند تصمیم‌گیری مالی دارند. این یافته با پژوهش‌هایی همخوانی دارد که نشان داده‌اند شرکت‌های دانش‌بنیان به دلیل ماهیت فناورانه و ریسک‌های بالا، در تصمیمات تأمین مالی خود به ترکیبی از منابع مختلف از جمله سرمایه‌گذاری خطرپذیر، وام‌های بانکی و تأمین مالی جمعی متوسل می‌شوند (Gompers & Lerner, ۲۰۰۱). همچنین، یافته‌های پژوهش حاضر تأیید کرد که مدیریت ریسک مالی از طریق تحلیل‌های مالی پیشرفته و استفاده از فناوری‌های مالی، تأثیر قابل‌توجهی بر کاهش نوسانات مالی و افزایش بهره‌وری مالی دارد، که با مطالعاتی همخوانی دارد که نشان داده‌اند استفاده از فناوری‌های مالی و تحلیل داده‌های بزرگ می‌تواند به بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری مالی کمک کند (Zott & Amit, ۲۰۰۷).

با وجود یافته‌های مهم این پژوهش، برخی محدودیت‌هایی وجود دارد که باید در تفسیر نتایج مورد توجه قرار گیرد. یکی از محدودیت‌های این مطالعه، نمونه‌گیری از مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان مستقر در تهران بود که ممکن است یافته‌های آن به سایر مناطق جغرافیایی قابل‌تعمیم نباشد. در نتیجه، تفاوت‌های منطقه‌ای و فرهنگی در تصمیم‌گیری‌های مالی ممکن است در نتایج این پژوهش منعکس نشده باشد. علاوه بر این، این پژوهش از روش کیفی و تحلیل محتوای مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته استفاده کرده است که اگرچه درک عمیق‌تری از فرایندهای تصمیم‌گیری مالی ارائه می‌دهد، اما ممکن است محدودیت‌هایی در تعمیم‌پذیری نتایج داشته باشد. همچنین، در این پژوهش تنها نظرات مدیران بررسی شده و سایر عوامل مانند دیدگاه کارکنان مالی و تحلیلگران اقتصادی مورد بررسی قرار نگرفته است.

برای پژوهش‌های آتی، پیشنهاد می‌شود که این مطالعه در سطح گسترده‌تری انجام شود و نمونه‌گیری از مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان در سایر مناطق کشور نیز صورت گیرد تا امکان بررسی تأثیرات منطقه‌ای بر تصمیم‌گیری‌های مالی فراهم شود. همچنین، استفاده از روش‌های ترکیبی شامل داده‌های کمی و کیفی می‌تواند به درک دقیق‌تر از عوامل تأثیرگذار بر تصمیم‌گیری مالی مدیران کمک کند. پژوهش‌های آینده می‌توانند نقش فناوری‌های مالی نوین، مانند بلاک‌چین و هوش مصنوعی، را در تصمیمات مالی شرکت‌های دانش‌بنیان بررسی کنند. همچنین، بررسی تأثیر استراتژی‌های نوآورانه تأمین مالی، مانند تأمین مالی جمعی و سرمایه‌گذاری فرشته، می‌تواند بینش‌های جدیدی در این زمینه ارائه دهد.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، پیشنهاد می‌شود که مدیران شرکت‌های دانش‌بنیان برای بهبود تصمیم‌گیری‌های مالی، سطح سواد مالی و دانش اقتصادی خود را افزایش دهند. این امر می‌تواند از طریق شرکت در دوره‌های آموزشی تخصصی و استفاده از مشاوره‌های مالی حرفه‌ای محقق شود. علاوه بر این، سازمان‌ها باید به توسعه زیرساخت‌های مالی و استفاده از ابزارهای پیشرفته تحلیل مالی توجه ویژه‌ای داشته باشند تا از داده‌های دقیق برای تصمیم‌گیری‌های خود استفاده کنند. سیاست‌گذاران و نهادهای دولتی نیز باید قوانین و مقرراتی تدوین کنند که امکان دسترسی بهتر شرکت‌های دانش‌بنیان به منابع مالی متنوع را فراهم کرده و از آن‌ها در برابر نوسانات اقتصادی حمایت کند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

- Autio, E., & Rannikko, H. (2016). Retaining winners: Can policy boost high-growth entrepreneurship? *Research Policy*, 45(1), 42-55.
- Bertoni, F., Colombo, M. G., & Grilli, L. (2011). Venture capital financing and the growth of high-tech start-ups: Disentangling treatment from selection effects. *Research Policy*, 40(7), 1028-1043.
- Block, J., Colombo, M. G., Cumming, D. J., & Vismara, S. (2018). New players in entrepreneurial finance and why they matter. *Small Business Economics*, 50(2), 239-250.
- Brinckmann, J., Grichnik, D., & Kapsa, D. (2019). Should entrepreneurs plan or just storm the castle? A meta-analysis on contextual factors impacting the business planning-performance relationship in small firms. *Journal of Business Venturing*, 25(1), 24-40.
- Cumming, D. (2008). Contracts and exits in venture capital finance. *The Review of Financial Studies*, 21(5), 1947-1982.
- Davila, A., Foster, G., & Gupta, M. (2015). Venture capital financing and the growth of startup firms. *Journal of Business Venturing*, 18(6), 689-708.
- Drover, W., Busenitz, L., Matusik, S., Townsend, D., Anglin, A., & Dushnitsky, G. (2017). A review and roadmap of entrepreneurial finance research. *Journal of Management*, 43(6), 1820-1853.
- Gompers, P., & Lerner, J. (2004). *The venture capital cycle*. MIT Press.
- Robinson, D. T., & Sensoy, B. A. (2021). Do private equity fund managers earn their fees? Compensation, ownership, and cash flow performance. *The Review of Financial Studies*, 34(4), 1525-1565.